

[Landbrugsministeren.]

være kommet til samme resultat som landbruget, men fra Landøkonomisk Driftsbureau forelå der kort før jul en beregning af landbrugets effektivitetsfremgang, og i monopoltilsynet fandt man ikke nu at kunne se bort fra den nye beregningsmåde. Men at bebrejde regeringen, at den ikke i foråret har taget hensyn til nogle beregninger, der først forelå et halvt år senere, synes jeg ikke er rimeligt. Og må jeg, når man nu fremhæver, at skatteyderne har måttet betale det dobbelte, idet man sammenligner de 125 og de 60 mill. kr., understrege, at de 33 mill. kr. til de unge landmænd jo skal trækkes fra, og tilbage er der så 92 mill. kr.

Til yderligere bekræftelse af rigtigheden af det, jeg her har sagt, står jeg her med et brev fra monopoltilsynet til landbrugsministeriet dateret den 18. marts 1969, hvor man oplyser:

„Efter ministeriets anmodning skal direktoratet herved oplyse, at det ved monopoltilsynets behandling af sagen om landbrugets hjemmemarkedspriser har haft væsentlig betydning, at tilsynet har anlagt en ændret vurdering af besparelserne ved driftsforbedringer i landbrugsproduktionen. Tilsynet har tidligere ud fra et forsigtigt skøn anslået effektivitetsforbedringerne til 1,3 pct. pr. år, men efter oplysninger i en af det landøkonomiske driftsbureau for nylig offentliggjort redegørelse for en undersøgelse af produktiviteten i landbruget i årene 1927-66 har man ment at måtte ændre denne sats til 1,7 pct. pr. år. Den ændrede vurdering af effektivitetsfremgangen har i beregningerne af prisforhøjelserne haft en indflydelse, som svarer til 14 øre pr. kg smør og 11 øre pr. kg for kød og flæsk m. v.“

Når man så prøver på at beregne, hvilke virkninger der ville være opstået, hvis man ikke havde ændret beregningsgrundlaget, vil man se, at landbruget f. eks. for smørets vedkommende nu har fået godkendt en forhøjelse på 40 øre — landbruget ønskede en forhøjelse på 50 øre. Men i dette brev oplyser monopoltilsynet, at et ændret beregningsgrundlag har udelukket en for-

højelse på yderligere 14 øre. Og for kødets vedkommende ville landbrugets ønske om 20 øre under den gamle beregningsform have betydet et svar fra monopoltilsynet på 19 øre pr. kg i forhøjelse. Det vil sige, at hvis man ikke havde ændret beregningsgrundlaget, ville de samlede forhøjelser på årsbasis være blevet ca. 100 mill. kr. Hermed mener jeg, at denne sag har fået en belysning, som i hvert fald klarer disse ting af efter de ønsker, ikke mindst socialdemokratiet har gjort gældende.

Jeg vil stadig holde på, at man ikke uden videre kan sammenligne disse tal, og disse oplysninger her er givet, fordi man nu alligevel forsøger at gøre det. Som nævnt er der jo det nye beregningsgrundlag, og i øvrigt må det også fremhæves, at en lang række andre forhold, da afgørelsen blev truffet, måtte indebære, at det var vanskeligt at skønne om udviklingen et år frem i tiden. Jeg kan også henvise til, at tidligere regeringer i lignende situationer også har gjort brug af et skøn. Må jeg nævne, at da man i 1962 startede hjemmemarkedsordningen og forhøjede priserne med et samlet beløb på 200 mill. kr. for en 9 måneders periode, udtalte hr. Carl Petersen som ordfører for socialdemokratiet her i tinget ved anden behandling (Folketings-tidende 1961-62, sp. 5675-76):

„Jeg er vidende om, at der ude i landet føres lange diskussioner om, hvorvidt tallet 200 mill. kr. er rigtigt, og jeg har set beregninger, der går ud på at bevise, at landbruget slet ikke har krav på noget, for det var kompenseret gennem andre foranstaltninger, som var gennemført. Jeg har også set materiale, der gjorde krav på at kunne bevise, at 200 mill. kr. var et så latterlig lille tal i forhold til det, landbruget i virkeligheden skulle have for at opnå ligestilling, at landbruget slet ikke burde tage imod det tilskud.“

Hr. Carl Petersen føjer videre til:

„Jeg er nu af den opfattelse, at de 200 mill. kr. rammer så nogenlunde rigtigt, hvis vi nøjes med at bedømme det ud fra den argumentation, som blev fremført af organisationerne om, at andre befolkningslag siden forliget i året 1961 har haft tilsvarende forbedringer.“